

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu și Eremciuc Ghenadie,

examinând admisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Bragoi Andrei, în numele inculpatului, și de avocata Iovu Olga, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului

Rusu Denis xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.11.2019 – 11.04.2022;

Instanța de apel: 16.05.2022 – 09.11.2022;

Instanța de recurs: 07.02.2023 – 13.09.2023.

Asupra recursurilor menționate, Curtea Supremă de Justiție

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni, sediul Central din 11 aprilie 2022, Rusu Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal, la 10 ani închisoare, de la reținere.

S-a dispus încasarea, din contul inculpatului, în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, potrivit rechizitoriului Rusu Denis se învinuiește că la 01 septembrie 2019, aproximativ ora 04.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, conform procesului-verbal nr.322 din 01.09.2019, se afla în domiciliul numitului Hapco Mihail din xxxxxx, xxxxxx, împreună cu concubina sa Budescu Alina și numitul Mocan Vasile, consumau băuturi alcoolice, în continuare, Rusu Denis, din cauza unui conflict apărut între Budescu Alina și Mocan Vasile, în care ultimul a îmbrâncit-o, din motiv de ură și răzbunare, în scopul săvârșirii omorului lui Mocan Vasile, acționând intenționat, adică dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile, dorind în mod conștient survenirea

acestor urmări, a ieșit în curtea domiciliului, de unde a luat un obiect dur din metal, cu care i-a aplicat ultimului o lovitură puternică în regiunea capului, iar drept rezultat, acesta a căzut în genunchi. Imediat, pentru a-și atinge scopul său infracțional a-și duce intenția până la capăt, Rusu Denis a luat o bucată de sticlă de la geamul deteriorat i-a aplicat o lovitură în regiunea gâtului, iar ulterior a luat de pe masă o furculiță, aplicând lovitură puternică în regiunea capului, însă din motive independente de voința sa, și anume, că în conflict s-a implicat Budescu Alina, care a stopat acțiunile ultimului, Rusu Denis nu a putut să-și ducă intenția până la capăt.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.201902D2276 din 28.10.2019, lui Mocan Vasile i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de plăgi tăiate la nivelul regiunii temporale cervicale, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect ascuțit.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal, ca tentativă de omor a unei persoane.

3. Avocatul Bragoi Andrei, în numele inculpatului, a declarat apel, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimul să fie achitat, din motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii incriminate.

În motivarea apelului declarat, a menționat că concluziile din sentința instanței de fond nu corespund circumstanțelor reale ale cauzei, sentința fiind nefondată și pasibilă de a fi casată.

Astfel, inculpatul insistă că nu a comis infracțiunea incriminată și că nu a avut intenția și posibilitatea de a omorî partea vătămată, considerând că în circumstanțele în care a avut loc fapta, anume Mocan Vasile putea să îl omoare sau să îl traumatizeze.

Și martorul Budescu Alina a susținut declarațiile inculpatului, iar partea vătămată parțial a confirmat depozițiile inculpatului, indicând că nu are pretenții față de Rusu Denis și nu dorește ca ultimul să fie tras la răspundere penală.

Mai mult, la Mocan Vasile nu au fost depistate leziuni corporale în regiunea capului, fapt care pune la îndoială depozițiile acestuia că Rusu Denis l-ar fi lovit cu vreun obiect peste cap, iar organul de urmărire penală și instanța de judecată nu au stabilit acest obiect, care putea fi identificat simplu, în ipoteza în care ar fi existat.

Totodată, Rusu Denis nu l-a lovit cu sticla la gât pe Mocan Vasile, ci doar a aruncat-o în direcția acestuia de la distanță, nimerindu-l în regiunea gâtului, în momentul în care Mocan Vasile îl ataca cu furca, împrejurări asupra cărora instanța de fond și organul de urmărire penale nu au reacționat în niciun mod.

Pe lângă aceasta, la Mocan Vasile nu au fost depistate la cap și pe corp leziuni corporale caracteristice loviturilor de furculiță, ridicând dubii depozițiile părții vătămate în această parte.

Părții vătămate i-a fost cauzată doar o vătămare corporală neînsemnată, nu i-au fost rănite sau traumatizate organe importante pentru viață, nefiind clar de ce instanța de judecată a considerat că viața acestuia a fost pusă în pericol, iar Rusu Denis ar fi comis o tentativă de omor. Dubiile în probarea învinuirii aduse inculpatului nu au fost înlăturate, urmând a fi astfel interpretate în favoarea acestuia, conform prevederile art.8 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2022,

pronunțată integral la 30 noiembrie 2022, apelul a fost admis, inclusiv din oficiu, în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, casată sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Rusu Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal, la 10 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, cu executarea din momentul reținerii.

În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției, instanța de apel reținut că sentința instanței de fond este afectată de erori procesuale, care necesită a fi remediate, urmând a fi admis apelul declarat, inclusiv din oficiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Astfel, instanța de fond, la pronunțarea sentinței, nu a ținut cont de prevederile art.art.101 alin.(1), 384 alin.(1), 385 alin.(3) Cod de procedură penală și, condamnămnd inculpatul, nu a constatat fapta comisă, deși era obligată, indicând în partea *introductivă* a sentinței că, potrivit învinuirii, acțiunile inculpatului Rusu Denis sunt încadrate în art.art.27,145 alin.(1) Cod penal, ca tentativă de omor a unei persoane.

Potrivit art.394 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, iar conform art.395 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatată ca dovedită.

În urma aprecierii probelor administrate, instanța de apel a constatat că la 01 septembrie 2019, în jurul orei 04.00, Rusu Denis, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, potrivit procesului-verbal nr.322 din 01.09.2019, aflându-se la domiciliul lui Hapco Mihail din xxxxxx, xxxxxx, împreună cu concubina sa Budescu Alina și Mocan Vasile, în procesul consumului de alcool, Rusu Denis, din cauza unui conflict apărut între Budescu Alina și Mocan Vasile, în care ultimul a îmbrâncit-o din motiv de ură și răzbunare, în scopul săvârșirii omorului lui Mocan Vasile, acționând intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile, dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, a ieșit în curtea domiciliului, de unde a luat un obiect dur din metal, cu care i-a aplicat ultimului lovitură puternică în regiunea capului, iar drept rezultat acesta a căzut în genunchi. Imediat, pentru a-și atinge scopul său infracțional, a-și duce intenția până la capăt, Rusu Denis a luat o bucată de sticlă de la geamul deteriorat i-a aplicat o lovitură în regiunea gâtului, iar ulterior a luat de pe masă o furculiță, aplicând lovitură puternică în regiunea capului, însă din motive independente de voința sa și anume că, în conflict s-a implicat Budescu Alina, care a stopat acțiunile ultimului, Rusu Denis nu a putut să-și ducă intenția până la capăt.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.201902D2276 din 28.10.2019, lui Mocan Vasile i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de plăgi tăiate la nivelul regiunii temporale cervicale, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect ascuțit.

Acțiunile inculpatului se încadrează în baza art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal, ca tentativă de omor a unei persoane.

Totodată, alegațiile apărării privind nevinovăția inculpatului nu au acoperire probatorie și se combat complet prin împrejurările stabilite și probele administrate.

Probele pe care le invocă inculpatul, în sensul dezvinovățirii, nu pot fi puse la baza achitării, deoarece acestea, fiind apreciate în coroborare, demonstrează cu certitudine comiterea de către acesta a infracțiunii incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului.

Astfel, afirmația apărării privind achitarea inculpatului, din motiv că nu a recunoscut vinovăția la nicio etapă a procesului penal, este neîntemeiată, or, nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatului, garantat de art.66 Cod de procedură penală și art.6 CEDO, însă nu o circumstanță ce determină soluția de achitare. Mai mult, poziția apărării referitor la achitare a fost combătută prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor, precum și probele scrise.

Fiind apreciate acțiunile inculpatului în raport cu elementele infracțiunii incriminate a fost demonstrată intenția și scopul urmărit de inculpat față de partea vătămată - omorul persoanei, care, însă, nu s-a consumat, din motive independente de voința făptuitorului, astfel decesul părții vătămate nu a survenit.

Și argumentele apărării privind acțiunile inculpatului de autoapărare au fost combătute prin probele administrate și lipsa leziunilor corporale la acesta.

Intenția săvârșirii infracțiunii de omor de către inculpat în privința părții vătămate, rezultă din modul și caracterul aplicării loviturilor de către inculpat, totalitatea leziunilor corporale cauzate părții vătămate, în regiunea vitală a corpului uman, gâtul, precum și obiectul cu care au fost aplicate loviturile. Ciobul de sticlă și furculițele cu care au fost aplicate loviturile demonstrează intenția inculpatului de a-l omorî pe Mocan Vasile, adică inculpatul a conștientizat consecințele letale pentru partea vătămată, ca rezultat al acțiunilor sale și a dorit survenirea lor, iar din circumstanțe independente de voința lui, acestea nu și-au produs efectul.

Prin urmare, inculpatul nu a urmărit scopul de a se autoapăra, ci de a suprima viața părții vătămate, aplicându-i mai multe lovituri, fiind conștient de urmările care puteau surveni, admițând că poate să lipsească de viață partea vătămată. Mai mult, cauzându-i vătămări părții vătămate, inculpatul nu a chemat ambulanța sau i-a acordat primul ajutor medical, ci a părăsit locul infracțiunii.

Deci, au fost stabilite toate elementele infracțiunii imputate inculpatului, inclusiv vinovăția acestuia, iar argumentele apărării că acuzarea nu a prezentat probe în susținerea vinovăției inculpatului, sunt neîntemeiate și contravin materialelor cauzei.

Mai mult, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu constituie temei de achitare sau de recalificare a acțiunilor acestuia, fiind administrate suficiente probe care-i confirmă vinovăția, poziția acestuia fiind apreciată drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale. Totodată, argumentele apărării că probele administrate nu dovedesc vinovăția inculpatului constituie în sine un dezacord cu modul de apreciere a probelor.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75, 81 alin.(1), (3) Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării

vinovatului.

5. Avocatul Bragoi Andrei, în numele inculpatului, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul depunerii recursului), contestă decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea recursului declarat, menționează că decizia instanței de apel se bazează pe presupuneri și aprecierea eronată a probelor administrate, inculpatul fiind condamnat ilegal.

Astfel, instanța de apel practic nu a rejudecat cauza, audiind doar inculpatul, avocatul și procurorul, iar partea vătămată nu a fost citată legal în ședința de judecată. Nu a fost audiat martorul ocular al conflictului, Crețu Adelina, materialele cauzei fiind examinate superficial.

Totodată, organul de urmărire penală și instanțele de fond nu au înlăturat divergențele dintre declarațiile inculpatului și inculpatului, urmând să asigure audierea martorului ocular Crețu Adelina, declarațiile căreia sunt esențiale la stabilirea adevărului.

Instanța de apel a pronunțat o decizie eronată, inculpatul fiind condamnat pentru o faptă pe care nu a săvârșit-o, fiind admisă o eroare gravă de fapt care a afectat hotărârea adoptată.

Instanța de apel nu a ținut cont de faptul că inculpatul și partea vătămată și-au aplicat reciproc lovituri și inculpatului, la fel, i-au fost cauzate leziuni, inclusiv că acesta și-a pierdut cunoștința, că a acționat cu scopul de a se apăra de partea vătămată, care l-a agresat fizic și anterior conflictului. Mai mult, partea vătămată este o persoană scandaloasă și de mai multe ori a fost tras la răspundere penală.

5.1. La 19 iunie 2023, avocata Iovu Olga, în numele inculpatului, declară supliment la recurs, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, prin care contestă decizia menționată și solicită dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului declarat, consideră că hotărârile au fost adoptate cu încălcări procedurale, în partea descriptivă a cărora nu au fost indicate acțiunile părții vătămate, care au determinat comiterea infracțiunii. Or, partea vătămată a fost inițiatorul conflictului și l-a atacat primul pe Rusu Denis, cu o furcă, acțiuni care urmau a fi apreciate ca o amenințare directă și riscul pentru viață. Iar, inculpatul a căzut, s-a lovit cu capul de geam, care s-a spart și el s-a rănit, luând un ciob și aruncându-l în direcția părții vătămate pentru a se apăra.

Totodată, la stabilirea pedepsei, a fost omisă circumstanța atenuantă prevăzută la art.76 alin.(1) lit. g) Cod penal – ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea.

Mai mult, inculpatului nu-i poate fi incriminată intenția de a omorî partea vătămată, acest lucru fiind imposibil cu folosirea unei furculițe din aluminiu, iar ciobul din sticlă l-a aruncat înspre partea vătămată pentru a se apăra, fiind agresat de către acesta, împrejurări în care nu s-a confirmat atacul asupra părților vitale ale corpului, ce constituie temei de calificare a acțiunilor ca tentativă de omor, faptele inculpatului fiind comise în stare de legitimă apărare.

La fel, instanța de fond, în sentință a comis erori materiale, constatând

circumstanțe improprii cauzei și care nu au fost corectate de instanța de apel. În situația în care a avut loc o banală încăierare între două persoane în stare de ebrietate, fără consecințe grave, deoarece părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, acțiunile inculpatului urmează a fi recalificate în baza art.287 Cod penal.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursurilor declarate, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Potrivit art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, recursul avocatului Bragoi Andrei, în numele inculpatului, declarat la data de 03 ianuarie 2023, până la data intrării în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură penală, urmează a fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.427 Cod de procedură penală invocate în recurs.

Reieșind din conținutul recursului declarat de avocatul Bragoi Andrei, instanța constată că, deși titularul invocă temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală (în redacția LP.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012), totuși ultimul aduce critici modului în care au fost apreciate probele și în privința vinovăției inculpatului, temeiuri de casare prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală (în redacția LP.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012) - hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, instanța de recurs conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, instanța de recurs ține să menționeze că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului, în

conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând argumentat și detaliat motivele pentru care au respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol, probele administrate pe caz demonstrând prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de acesta și semnele componente de infracțiune incriminată.

Totodată, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, inclusiv în partea contestată de apărare în recursul declarat, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în decizia contestată.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct.5. din prezenta decizie, este întemeiat și pe critica modului în care instanțele de fond au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune partea apărării, este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală și astfel, invocarea acestui temei în recursul ordinar, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, instanța de recurs, apreciază ca fiind declarative afirmațiile apărării precum că soluția instanței de apel de condamnare a inculpatului este bazată pe aprecierea eronată a probelor administrate, iar materialele cauzei au fost examinate superficial. Or, reținând circumstanțele de fapt ale cauzei, instanța de apel și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, constatând că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită.

Nu și-au găsit confirmare nici alegațiile apărării că *partea vătămată nu a fost citată legal în ședința de judecată și că instanțele de fond urmau să asigure audierea martorului ocular Crețu Adelina.*

Or, partea vătămată a fost citată legal în ședința de judecată din 09.11.2023, circumstanțe ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (Vol. I f.d.233), iar posibilitatea examinării cauzei în lipsa părții vătămate a fost pusă în discuție în ședința de judecată, apărarea lăsând soluționarea acestei chestiuni la discreția instanței (Vol. II, f.d.10-15). Totodată, în instanța de apel, fiind dispusă judecarea apelului, în conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală, apărarea nu a solicitat prezentarea de noi probe – declarațiile martorului ocular Crețu Adelina (Vol. II, f.d.10-15), fiind lipsite de suport juridic argumentele invocate de apărare în acest sens.

La fel, se reține că, argumentele precum că nu au fost întrunite elementele infracțiunii, sunt lipsite de suport probatoriu, nefiind în stare să răstoarne hotărârile instanțelor de fond. Or, poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, instanța de recurs ține să menționeze că, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica. Conform art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Instanța de recurs, la fel, evidențiază argumentele instanței de apel precum că nu pot fi reținute afirmațiile apărării că inculpatul nu a avut intenția de a omorî partea vătămată și că a acționat cu scop de autoapărare, or aceste afirmații au un caracter declarativ, fiind apreciate ca un mod de apărare a inculpatului în vederea eschivării de răspundere penală, afirmațiile date fiind combătute prin totalitatea de probe administrate, care au fost puse just de către instanța de apel la baza sentinței de condamnare.

Totodată, se reține că motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Ce ține de temeiul invocat de recurent prevăzut de art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală (în redacția LP.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012), instanța de recurs atestă că, în recursul declarat, nu este specificat, în raport cu argumentele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, care ar fi erorile de drept și esența că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și care ar fi calificarea corectă în acest caz, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Analizând textul deciziei atacate în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanțele de fond s-au expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din hotărâri, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și-o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 al hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Reieșind din concepția Curții Europene, art.6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (cauza Van de Hurk v. Olanda, nr. 16034/90 din 19 aprilie 1994, Immeubles Groupe Kossier v. Franța, nr.38748/97 din 9 martie 1999).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, iar fapta inculpatului întrunește

elementele infracțiunii incriminate.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul Bragoi Andrei, în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

Referitor la *suplimentul la cererea de recurs*, declarat la data de 19 iunie 2023, de către avocata Iovu Olga, în numele inculpatului, instanța de recurs notează că potrivit art.432 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este tardiv.

Dispozițiile art.422 Cod de procedură penală (potrivit modificărilor operate prin LP246 din 31.07.23, în vigoare din 01.09.23), prevăd expres că termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale. Potrivit art.231 alin.(3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. Conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Potrivit mandatului anexat la materialele cauzei, inculpatul Rusu Denis a încheiat cu avocata Iovu Olga contractul de asistență juridică nr.238/01/23 la data de 06.02.2023 (Vol. II, f.d.44), iar conform cererii depuse la Curtea Supremă de Justiție, a făcut cunoștință cu materialele cauzei, inclusiv decizia din 09 noiembrie 2022, la 09.02.2023 (Vol. II, f.d.42).

Deci, în cazul în care avocata Iovu Olga a făcut cunoștință cu decizia din 09 noiembrie 2022 la 09.02.2023, termenul de declarare a recursului de două luni a expirat la sfârșitul zilei de 10.04.2023.

Totodată, *suplimentul la cererea de recurs*, declarat de avocatei Iovu Olga, în numele inculpatului, a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 19 iunie 2023, adică este declarat peste termenul prevăzut de lege (vol. II, f.d.49).

Este de menționat că art.422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data comunicării deciziei motivate, iar art.230 alin.(2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Durata termenului de recurs este stabilită prin lege, acest termen este absolut, are un caracter imperativ și depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Instanța de recurs notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea

nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă a deciziei și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art.art.422, 432 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs conchide că, recursul declarat la data de 19 iunie 2023 de către avocata Iovu Olga, în numele inculpatului, este inadmisibil, deoarece este tardiv.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Rusu Denis xxxxxx*, pe motiv că recursul avocatului Bragoi Andrei, în numele inculpatului, este vădit neîntemeiat, iar recursul suplimentar al avocatei Iovu Olga, în numele inculpatului, este tardiv.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 septembrie 2023.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie